

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA

úsek inšpekčnej činnosti

Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

Správa

o stave zabezpečenia a realizácii celoslovenského testovania žiakov 5. ročníka v základných školách v školskom roku 2018/2019 v SR

Štátna školská inšpekcia kontrolovala stav zabezpečenia a realizáciu celoslovenského testovania žiakov 5. ročníka v **125** základných školách, z nich bolo **113** štátnych, **10** cirkevných a **2** súkromné školy. S vyučovacím jazykom slovenským bolo **115** subjektov a s vyučovacím jazykom maďarským **10**. Kontrola sa cielene zamerala na prípravu a organizačné zabezpečenie priebehu písomnej formy testovania predmetov *matematika, slovenský jazyk a literatúra, maďarský jazyk a literatúra* v skupinách intaktných žiakov.

Vo väčšine škôl realizáciu Testovania 5 organizačne zabezpečili. Z celkového počtu **3 991** evidovaných žiakov 5. ročníkov sa administrácie testov zúčastnilo **88 %** (3 502). Dôvodmi neprítomnosti **489** žiakov boli najmä zdravotné dôvody – **167**, vzdelávanie v školách v zahraničí – **139**, zdravotné znevýhodnenie (mentálne postihnutie) – **88** žiakov a **11** iné dôvody (prestup na inú školu, lekárske vyšetrenie, účasť na športovej súťaži...). Neprítomnosť **69** žiakov v deň testovania zákonní zástupcovia neoznámili a ďalší **15** žiaci, podľa vyjadrenia učiteľov, boli záškoláci.

V 4 % ZŠ plnili úlohu **školských koordinátorov** samotní riaditelia škôl, v 38 % škôl zástupcovia riaditeľa a v 58 % škôl pedagogickí zamestnanci školy. Výber **453** školských **administrátorov** sa realizoval prevažne v súlade s pokynmi určenými Národný ústav certifikovaných meraní (ďalej NÚCEM). **Externý dozor** vykonávalo **317** učiteľov základných škôl. Kritériá výberu administrátorov boli v školách dodržané, ojedinele boli administrátormi učitelia s aprobáciou pre prvý stupeň, učiteľ slovenského jazyka a literatúry alebo učiteľ matematiky¹. Niekde neustanovili administrátora pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, neurčili náhradných administrátorov alebo prideliť jednej skupine žiakov dvoch administrátorov. Školenie administrátorov nebolo v stanovenom termíne zabezpečené v 3 subjektoch a v ďalšom sa ho učitelia, ktorí už v minulosti vykonávali funkciu administrátora, nezúčastnili.

Školskí koordinátori v spolupráci s administrátormi prevažne akceptovali a dodržali pokyny týkajúce sa prípravnej fázy testovania. Testové zásielky boli doručené do škôl včas a neporušené. Časový harmonogram otvárania zásielok a pokyny na ich uloženie v zabezpečenom priestore u riaditeľa školy koordinátori prevažne dodržali. Nedostatky zistené v **7 %** subjektov súviseli najmä s nedodržaním pokynov na úpravu učební na testovanie², s nezabezpečením stáleho pedagogického dozoru na chodbách blízko učební³, neskorého príchodu administrátora alebo neprítomnosti externého dozoru v stanovenom čase pri otváraní zásielok⁴. Počas otvárania zásielok boli vo väčšine škôl prítomné len poverené osoby. Ojedinele sa otvárania zásielky nezúčastnil riaditeľ školy⁵ alebo boli v škole⁶ pri otváraní zásielky prítomné aj iné osoby (zamestnanci školského úradu a predsedníčka rady

¹ ZŠ s MŠ, Školská 11, Slovenský Grob; ZŠ s MŠ, Dojč 137; ZŠ akademika Jura Hronca, Zakarpatská 12, Rožňava

² ZŠ s VJM – Alapiskola, Rohovce 106 – Nagyszarva; ZŠ, Jedľové Kostolany 75; ZŠ s MŠ, Hurbanova 4, Martin; ZŠ s MŠ, Mateja Bela Funtíka, ČSA 109/91, Očová

³ ZŠ, Pri križi 11, Bratislava; ZŠ, Jedľové Kostolany 75; ZŠ s MŠ, Hurbanova 4, Martin; ZŠ s MŠ Mateja Bela Funtíka, ČSA 109/91, Očová; ZŠ, Prostějovská 38, Prešov; ZŠ, Nám. arm. gen. L. Svobodu 16, Bardejov

⁴ ZŠ s MŠ, Školská 907/2, Drahovce; ZŠ, Prostějovská 38, Prešov; ZŠ Reformovanej kresťanskej cirkvi s VJM – Rozsnyói Református Egyházközség Alapiskolája, Kozmonautov 2, Rožňava

⁵ ZŠ s MŠ, Dojč 137

⁶ ZŠ, Hlavné námestie 147, Dvory nad Žitavou

školy). Kontrola priebehu administrácie testov zo slovenského jazyka a literatúry, z matematiky a z maďarského jazyka a literatúry sa realizovala v 240 skupinách žiakov. Administrátori dodržaním stanovených úloh a povinností prevažne spolu s externým dozorom zabezpečili objektívny priebeh testovania. Nevyskytli sa žiadne nepredvídané okolnosti, ktoré by ho narušili, žiaci pracovali samostatne, vzájomne sa nerušili. Zber odpoved'ových hárkov z jednotlivých testovaných predmetov sa realizoval stanoveným spôsobom v súlade s pravidlami ich ukladania. V 9 % škôl⁷ nedôsledné oboznámenie sa administrátorov a externého dozoru s príslušnými pokynmi NÚCEM sa prejavilo v menej dôslednom plnení povinností z nich vyplývajúcich. Zistené nedostatky sa prevažne týkali:

- nevypracovania zoznamov na hlavičkovom papieri
- neoboznámenia žiakov s harmonogramom testovania
- neupozornenia na korektné správanie sa a dodržiavanie zásad na zabezpečenie objektivity pri testovaní
- nedodržania základných pravidiel stanovených pre administráciu testov
- nerealizovania kontroly vyplnených údajov v záhlaví odpoved'ových hárkov (testová forma, kód testu)
- neoznačenia papierov na pomocné výpočty k testu z matematiky menom a priezviskom žiaka a kódom testovanej skupiny
- nevykonávania aktívneho dozoru
- nepripravenia kompenzačných pomôcok pre žiaka so zdravotným znevýhodnením
- neupravenia osobitných podmienok testovania pre žiakov so zdravotným znevýhodnením (2 žiaci zo skupiny 1. stupňa obmedzenia sa zúčastnili testovania v skupine s intaktnými žiakmi)
- nedôsledného zabezpečenia ukladania zvyšných testov
- nevloženia odpoved'ových hárkov do určených obálok
- nedôslednej prípravy a uloženia spätnej zásielky na bezpečné miesto

Štátna školská inšpekcia riaditeľom kontrolovaných škôl, v ktorých boli zistené nedostatky v príprave, v organizačnom zabezpečení a v realizácii testovania žiakov 5. ročníka ZŠ, uložila povinnosť prijať opatrenia na ich odstránenie. Zriaďovateľovi 1 školy⁸ bolo zaslané upozornenie na pretrvávajúce nedostatky súvisiace s kumulovaním funkcie školského koordinátora a administrátora, s neurčením náhradných administrátorov a s nedodržaním stanoveného termínu školenia administrátorov.

Záver

Riaditelia a školskí koordinátori vo väčšine škôl pripravili vhodné podmienky a vyhovujúce priestory na realizáciu testovania žiakov, dodržali pokyny týkajúce sa prípravnej fázy testovania, otvárania testových zásielok, kontroly a prevzatia testov. Počas administrácie testov sa v školách nevyskytli žiadne rušivé momenty. Administrácia testov z matematiky, slovenského jazyka a literatúry, maďarského jazyka a literatúry prebiehala vo vhodne upravených triedach, ktorých počet bol identický s počtom skupín. Všetci administrátori mali pripravené zasadacie poriadky. Zoznamy žiakov boli umiestnené na dverách a obsahovali príslušné náležitosti. Koordinátori, administrátori a externý dozor vykonávali svoju činnosť v pridelených skupinách žiakov prevažne v súlade s určenými

⁷ ZŠ s MŠ, Dojč 137; ZŠ Reformovanej kresťanskej cirkvi s VJM – Rozsnyói Református Egyházközség Alapiskolája, Kozmonautov 2, Rožňava; ZŠ Jána Vojtecha Šimka, Šimkova ul. 40, Žitavany; ZŠ s MŠ, A. Felcána 4, Hlohovec; ZŠ s MŠ, Školská 907/2, Drahovce; ZŠ s MŠ Mateja Bela Funtika, ČSA 109/91, Očová; ZŠ, Nám. arm. gen. L. Svobodu 16, Bardejov; ZŠ, Prostějovská 38, Prešov; ZŠ, Slnečná 422, Spišský Štiavnik; ZŠ s MŠ, SNP 47, Krompachy; ZŠ s MŠ, Lemešany 154

⁸ Cirkevná ZŠ s MŠ sv. Gorazda, Juhoslovenská 2, Košice

inštrukciami. Nedostatky zistené v 9 % škôl súviseli s nedôsledným oboznámením sa školských koordinátorov, administrátorov so všeobecnými zásadami a podmienkami stanovenými v pokynoch k realizácii testovania.

Iné zistenia

- V ZŠ⁹ sa pri oddeľovaní originálov a kópií odpovedových hárkov z predmetu matematika v skupine 01 zistilo, že v záhlaví jedného z nich chýbali údaje – testová forma, kód testu. Riaditeľka školy kontaktovala pracovníkov NÚCEM a na základe ich pokynov školská koordinátorka chýbajúce údaje doplnila.
- V inom subjekte¹⁰ koordinátorka po ukončení testovania predmetu matematika neoddelila originály odpovedových hárkov od kópií, vložila ich do priehľadnej plastovej bezpečnostnej obálky a zalepila. Následne obálku rozstrihla, oddelila originály od kópií, vložila ich do tej istej obálky a prelepila lepiacou páskou. Do spätnej zásielky priložila písomné vysvetlenie podpísané koordinátorkou, administrátorkou, externým dozorom.
- Ďalšej škole¹¹ boli v druhej zásielke k celoslovenskému testovaniu žiakov 5. ročníka ZŠ T5-2018 zaslané štítky s QR kódmi v počte 3 pre každého žiaka. NÚCEM následne doručil škole osobitnú zásielku s novými QR kódmi.
- V ZŠ¹² koordinátorka omylom zabalila kópie odpovedových hárkov z matematiky do plastovej bezpečnostnej obálky. Po telefonickej konzultácii s NÚCEM ich vložila do papierovej obálky, prelepila lepiacou páskou. Obálku označili pečiatkou školy a podpisom koordinátorky a riaditeľky.
- V ďalšom subjekte¹³ boli v čase testovania prítomné médiá – mestská televízia, priebeh testovania však nebol narušený.
- V škole¹⁴ počas administrovania testu z matematiky niekoľkokrát vypadol elektrický prúd, priebeh testovania tým nebol narušený.

Odporúčania a podnety

Riaditeľom škôl:

- dôsledne plniť povinnosti súvisiace s úlohami Testovania 5
- zabezpečiť dodržiavanie pokynov vypracovaných NÚCEM vhodným výberom školských koordinátorov, školských administrátorov, externého dozoru

NÚCEM

- doplniť v Pokynoch pre školských koordinátorov v časti č. 3 *Školenie administrátorov* povinnosť: *Vyhotoviť zápisnicu a prezenčnú listinu zo školenia;*
- doplniť v Pokynoch pre školských koordinátorov v časti č. 6 *Informovanie rodičov a žiakov* povinnosť: *Preukázateľným spôsobom informovať zákonných zástupcov a žiakov s cieľom zabezpečiť účasť žiakov na Testovaní 5;*
- odstrániť nesúlad v časových údajoch rozbalenia testov zo slovenského jazyka a literatúry pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, podľa Pokynov pre školských koordinátorov v bode 15. *Rozbalovanie, kontrola a prevzatie testov* sa uvádza čas od 9,50 do 10,00 hod. (1. skupina obmedzenia) a od 10,10 do 10,20 hod. (2. skupina obmedzenia), kým v *Pokynoch pre školských koordinátorov k testovaniu žiakov*

⁹ ZŠ s MŠ, A. Felcána 4, Hlohovec

¹⁰ ZŠ s MŠ, Školská 57, Liptovská Osada

¹¹ ZŠ, Komenského 2, Spišská Nová Ves

¹² ZŠ, Dolná Poruba 88

¹³ ZŠ, Na bielenisku 2, Pezinok

¹⁴ ZŠ, Pri kríži 11, Bratislava

5. ročníka ZŠ so zdravotným znevýhodnením je uvedený čas pre 1. skupinu obmedzenia od 9,45 do 9,55 hod. a 2. skupinu obmedzenia od 10,05 do 10,15 hod.;
- odstrániť nesúlad v časových údajoch týkajúci sa komisionálneho zabalenia spätnej zásielky po skončení testovania – v harmonograme uvedenom v Pokynoch pre školských koordinátorov bolo určené časové rozpätie od 11,10 do 11,40 hod. a v harmonograme (Príloha 3) v *Základných informáciách k papierovej forme testovania žiakov 5. ročníka* od 11,10 do 11,30 hod.;
 - odstrániť v Pokynoch pre školských koordinátorov v bode 17. *Ukončenie testovania, príprava a odoslanie spätnej zásielky* pokyn – Koordinátor po skončení poslednej testovanej skupiny v škole prepočíta všetky odovzdané originály odpovedových hárkov. Originálne odpovedové hárky sú už podľa pokynov (bod 16. *Zber a uloženie odpovedových hárkov počas testovania*) zalepené v plastových bezpečnostných a bielych papierových obálkach.